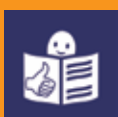

UDHËZUES PËR LIGJIN PËR NDIHMËN JURIDIKE TË GARANTUAR NGA SHTETI

@ FSHDPAK
Tetor, 2021

Version në gjuhë të thjeshtuar (easy-read)

Ky material u përgatit nga Fondacioni Shqiptar për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara në bashkëpunim me Qendrën për të Drejtat e Grave Rome dhe Aleancën LGBTI

Për informacion të mëtejshëm mund të kontaktoni me:
Fondacioni Shqiptar për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara

Rr. "Bogdani" , Nr1, Tiranë
Tel:+35542269426
E-mail:info@adrf.al
www.info@adrf.al

Ky udhëzues në format të thjeshtuar u realizua përmes programit Fund Dhunës ndaj Grave në Ballkanin Perëndimor dhe Turqi "Zbatojmë Standardet, Ndryshojmë Mendësitë", financuar nga Komisioni Evropian dhe zbatuar nga UN Women.

Mendimet e shprehura në këtë udhëzues u përkasin autorëve dhe nuk përfaqësojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e UN Women.

Disa nga figurat e këtij materiali janë prodhuar nga "Inspired Services Publishing Ltd"

Ndalohet shitja apo përdorimi i këtij materiali për qëllime përfitimi

ÇFARË KA NË KËTË GUIDË?

1	Hyrje	4
2	Çfarë është ligji për ndihmën juridike të garantuar nga shteti?	5
3	Cilat janë mënyrat e dhënies së ndihmës juridike?	7
4	Kush merr ndihmë ligjore falas?	9
5	Si mund të merrni ndihmë ligjore parësore?	11
6	Si mund të merrni ndihmë ligjore dytësore?	13
7	Lista e dokumentave që duhet të dorëzoni	14
8	Ku mund të merrni më shumë informacion?	14

Udhëzuesi përmban informacione të thjeshtuara dhe të përmbledhura mbi ndihmë juridike falas të garantuar nga shteti.

Udhëzuesi i drejtohet komuniteteve të pafavorizuara, të cilët përfitojnë nga ligji, por në mënyrë të veçantë udhëzuesi i drejtohet komunitetit të personave me aftësi të kufizuara, komunitetit Rom dhe Egjiptian, dhe LGBTI.

Udhëzuesi është realizuar në disa formate përveç formatit me gjuhë të thjeshtuar me qëllimin që të kuptohet më lehtësisht nga audienca të cilës i drejtohet. Ai është realizuar gjithashtu në formatin audio dhe është përkthyer në romisht.

Ligji për Ndhmën Juridike të Garantuar nga Shteti Nr. 111/2017, ose shkurt Ligji për Ndhmën Juridike, është ligji që siguron ndihmë ligjore falas nëse jeni person nga një komunitet i pafavorizuar ose vulnerabël dhe keni një problem ligjor.

Komunitet i pafavorizuar ose vulnerabël do të thotë për shembull që jeni person me aftësi të kufizuara, person nga komuniteti Rom dhe Egjiptian ose nga komuniteti LGBTI+, viktimë e dhunës, i mitur i pambrojtur, person në ndihmë ekonomike dhe të tjerë persona në situata të vështira në jetë.

Ligji ju siguron ndihmë juridike edhe kur nuk keni para ose kur keni shumë pak para. Në këtë rast nuk duhet që të jeni patjetër pjesë e komuniteteve vulnerabël.

Problemet që mund të keni mund të jenë probleme të ndryshme.

Për shembull, mund të keni probleme me Komisionet e Vlerësimit të Aftësisë së Kufizuar (KEMP-E), me marrjen e pagesave, pensionet e invaliditetit ose të pleqërisë, me ndihmën ekonomike.

Mund të keni ankesa për shërbimet që keni marrë, mund të jeni hequr në mënyrë të padrejtë nga puna, mund të jeni trajtuar keq nga punëdhënësit, nga shkolla ku shkoni, ose nga persona të tjerë sepse jeni person nga një komunitet i pafavorizuar, mund të keni probleme me strehimin dhe të tjera.

Problemet mund të jenë edhe penale, kur ju keni kryer një krim ose një kundërvajtje penale dhe mund të mbaheni në polici ose në paraburgim.

Ju mund të merrni këshilla dhe informacione të ndryshme nga një jurist apo një avokat, të cilët këto paguhen nga shteti për t'ju ndihmuar, sipas ligjit.

Kur problemi që keni zgjidhet vetëm në gjykatë (ose prokurori), ju merrni një avokat.

Kjo ndihmë quhet në gjuhën e ligjit: ndihmë juridike dytësore.

Kur merrni këtë ndihmë ju nuk paguani as avokatin dhe as tarifat dhe shpenzimet për gjykatën. Kjo do të thotë që ju nuk paguani për shembull për ekspertët që duhet të keni, si për shembull psikologë, për përkthime dhe të tjera.

Kur problemi që ju keni mund të zgjidhet jashtë gjykatës, pra kur nuk keni nevojë të shkoni në gjykatë, ju merrni ndihmë juridike parësore. Kjo do të thotë që një jurist ju jep këshilla se si mund ta zgjidhni problemin që ju keni, pa shkuar në gjykatë.

Nëse keni nevojë për informacion për të drejtat dhe detyrimet që ju keni, juristët gjithashtu ju ndihmojnë dhe ju tregojnë se çfarë duhet të bëni dhe ku duhet të shkoni.

Edhe kur keni nevojë për ndihmë për të shkruar një letër ose një kërkesë, juristët ju ndihmojnë për t'a shkruar.

Ndihma juridike është falas nëse plotësoni kushtet.

Është mirë që të keni me vete një dokument identifikimi, si për shembull një kartë identiteti ose një pasaportë.

Ju duhet të paraqisni informacion të plotë dhe të vërtetë dhe mbani përgjegjësi në çdo rast.

Ju duhet të dorëzoni disa dokumenta të tjerë. Listën e gjeni në fund të këtij udhëzuesi.

4

KUSH MERR NDIHMË LIGJORE FALAS?

Personat që quhen vulnerabël dhe të cilët sipas ligjit janë:

Persona me aftësitë kufizuara;

Viktima të dhunës në familje,
abuzimit seksual, trafikimit;

Të mitur (fëmijë shumë të vegjël);

Fëmijë që nuk jetojnë pranë familjeve të tyre por institucione shtetërore dhe fëmijë nën kujdestari;

Persona me probleme të shëndetit mendor;

Persona, përfitues të skemave të mbrojtjes sociale (si ndihma ekonomike);

Persona të diskriminuar të cilët kanë një vendim që janë diskriminuar.

Këta persona e përfitojnë ndihmën juridike **pavarësisht nëse kanë apo nuk kanë para.**

Persona të cilët nuk kanë para

Këta persona mund të mos jenë persona vulnerabël, por ata nuk kanë para ose nuk kanë shumë pak. Edhe këta persona mund të përfitojnë nga ndihma juridike falas.

Nëse për shembull, jetoni në një familje që ka pesë persona (nëna, babai, vëllai dhe dy motra), dhe nëse keni një shumë parash në muaj, por nuk keni më shumë se rreth 13 000 (të reja) për çdo person në familjen tuaj, atëherë ju mund të përfitoni ndihmë juridike falas.

Nëse jetoni vetëm dhe keni më pak se 26 000 lekë të reja në muaj, gjithashtu mund të përfitoni ndihmë juridike falas.

5

SI MUND TË MERRNI NDIHMË LIGJORE PARËSORE?

Për ndihmë juridike parësore, pra JO në gjykata ju mund të shkoni në një qendër shërbimi ose organizatë dhe ta kërkonti ndihmën juridike, ose me gojë ose me shkrim.

Këto qendra dhe organizata ndodhen në qytete të ndryshme në Shqipëri dhe mund të ndryshojnë vit pas viti.

Qendrat janë zyra që ju ndihmojnë, ndërsa organizatat jofitimprurëse janë ato organizata që kanë dhënë ndihmë ligjore për një kohë të gjatë.

Ju mund të drejtoheni në universitete, ku janë ngritur zyra që gjithashtu mund t'ju ndihmojnë me ndihmë ligjore falas.

.....

Gjithashtu, ju mund të merrni ndihmë ligjore edhe në internet në faqen: www.juristionline.al

Mund të shikoni në internet faqen: www.ndihmajuridike.gov.al ku janë zyra të ndryshme dhe mund të telefoni pa pagesë në numrin 08001010.

Nëse përdorni Facebook Drejtoria e Ndhmës Juridike dhe Instagram, mund të kërkonte Drejtoriandihmësjuridikefalas

.....

Kur shkoni në qendra ose organizata, ju duhet të bëni një deklaratë që jeni persona nga grupet vulnerabël ose që nuk keni para. Ju duhet të jepni aty edhe disa dokumenta që vërtetojnë atë çfarë ju thoni, për shembull vërtetimin e KMCAP (KEMPI) që jeni me aftësi të kufizuar.

Informacionet dhe këshillat në këtë rast, ju jepen në vend.

Por, ndonjëherë, kur juristët kanë nevojë për më shumë kohë për t'ju ndihmuar, ata ju tregojnë se kur duhet të shkoni përsëri.

Kur keni nevojë që të shkoni në gjykatë (ose në prokurori), atëherë mund të merrni një avokat falas.

Për të marrë avokat falas, duhe të shkoni në gjykatë dhe të bëni një kërkesë.

Në rast se nuk mundeni të shkoni, mund të dërgoni një kërkesë me postë ose një person i afërt me ju, si gruaja, burri apo fëmijët mund të bëjnë kërkesën për ju.

Kërkesën mund ta bëni para fillimit të çështjes në gjykatë, pra kur doni të filloni një çështje, por edhe nëse sapo e keni filluar, ju mund të kërkonte avokat dhe ndihmë.

Gjykata vendos nëse ju kualifikoheni apo jo brenda 5 ditëve nga data kur gjykata e ka marrë kërkesën tuaj. Nëse e keni hapur çështjen në gjykatë dhe keni kërkuar ndihmë ligjore pak më vonë, atëherë gjykata vendos në një nga herët që ju shkoni në gjykatë.

Kur gjykata vendos që ju keni të drejtë për një avokat falas, avokati lidhet me ju dhe fillon menjëherë t'ju ndihmojë me problemin që keni.

7

LISTA E DOKUMENTAVE QË DUHET TË DORËZONI

Dokumentat që duhet të dorëzoni për ndihmë ligjore janë:

(Jo të gjithë këto dokumenta duhet të dorëzohen. Për shembull nëse nuk punoni duhet të merrni vetëm vërtetimin e papunësisë dhe jo vërtetim për pagë.)

Çertifikatë familjare, dhe në varësi të rastit;

Vërtetim papunësie;

Vërtetim që trajtohet me ndihmë ekonomike;

Vërtetim që merrni pagesë të aftësisë së kufizuar (KEMP)

Vërtetim mbi pasuritë e paluajtshme që disponon;

Vërtetim page bruto dhe neto;

Vërtetim nga sigurimet shoqërore në rast të pagesës që kryhet prej këtyre institucioneve sikurse mund të jetë pensioni i pleqërisë.

8

KU MUND TË MERRNI MË SHUMË INFORMACIONI?

www.ndihmajuridike.gov.al

Numri jeshil pa pagesë: 08001010

Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas

Drejtoriandihmësjuridikefalas

www.juristionline.al

